

חולין נא

עניין: לקרוא עצמו בשם "רב"

פסחים פו :

מפני שהיא בושא רב הונא בריה דרב נתן איקלע לבי רב נחמן בר יצחק אמרו ליה מה שמך אמר להו רב הונא אמרו ניתיב מר אפוריא יתיב יהבו ליה כסא קבליה בחד זימנא ושתייה בתרי זימני ואלא אהדר אפיה אמרו ליה מ"ט קרית לך רב הונא אמר להו בעל השם אני מ"ט כי אמרו לך ניתיב

מר קשישא לבעל החוות יאיר

רבי. אין נכון שאם נשאל מאחר מה שמו שיכנה עצמו בשם רבי. פסחים דף פו, ב בעל השם אני. וצל"ע מגמ' חולין דף נא, א שאמר רב עזירא רב עזירא שמני. ועיין סוף שו"ת רלב"ח על זה, ועל שחתם עצמו איש ירושלים שהוכיחו עליו מהר"י בי רב. ומצאתי ביוחסין דף נב, א על ראב"י

שו"ת פאת שדך ח"א ס"י קטו

ומה שגפרן צעור"ר דזורנו שכתבין על עלמן תואר הרב, הוא קשה צעני עד מאד, ולא אוכל להצין איכה נהייתה הכרעה הזאת, אלא שאין מהצוננים מה שעושין. ועי' צפי' אלו טריפות דף נ"ח ע"א שהזכירו לנגחי לורצא מרבנן שאמר על עלמו רב עזירא שמני, (פי' שחיס רעות עשה, אמר על עלמו רב, ואמר שמני שריוכות הנו"ץ מורה על גסות הרוח, כמ"ש ר"פ עשרה יוחסין לענין אחרונא), ודון יתקן אצרכנאל התאונן על האשכנזים שנוכחין צסמיכת מורנו, (ובאש"כ אותם שנתקנאו צאוי"ס שנוכחין בתואר דוקטור), אלא שהרמ"א החזיק צמנהג הו"א, עי' יו"ד סי' רמ"צ סי"ד צהגה ועיי"ש צד"מ.

עובר אורח לבעל האדר"ת אות פ'

אך יותר נראה דבאמת רב ספרא כששאלו על שמו השיבו עזירא שמני, רק לאביו סיפר שהצורבא מרבנן שמו רב' עזירא, ולפי שהוא צורבא מדרבנן לא רצה לקורא בשמו, ואמר כי אמר שרב עזירא שמו, ואף שבאמת לא אמר רב' עזירא רק עזירא, מ"מ משום כבוד התורה לא קראו בשמו כמו שאמר לו, ואין זה שקר כלל, משא"כ שם שהוא עצמו השיב לשואלו מה שמך כי רב הונא שמו, על כן הקשה לו שפיר, כן השבתיו.

ומזה נדע דין חדש שכיוצא בזה, דבאם צורבא מדרבנן בענותנותו אומר ששמו כן וכן, שלא יאמר השומע כן, רק יקראנו בהוספת רב' כפי הנהוג בדרך כבוד.

עוד נראה לי דשם היו שניהם בבבל, ושם תואר רב' הוא רק לאמורא חשוב, על כן היה קשה בעיניהם. אבל הכא הרי בא ממערבא, ושם היו מתוארים בתואר רבי, (ומעט מזעיר היו הנקראים בא"י בשם רב פלוני וכדומה), על כן כשאמר רב עזירא שמני אינו כל כך התפארות, וגם יוכל להיות בפשיטת שכן היה שמו, משא"כ בבבל יש לטעות.

אבות דרבי נתן פי"א

והנשיאים הביאו את אבני השמים: ב ושנא את הרבנות כיצד מלמד שלא יניח אדם עמרה כי מעצמו בראשו. אבל אחרים יניחו לו שנאמר (משלי כו) יהלך זר ולא פיך נכרי ואל שפתיך. אמר רבי עקיבא כל המגביה עצמו על דברי תורה למה הוא דומה לנבלה מושלכת בדרך כל עובר ושב מניח ידו על חוטמו ומתרחק ממנה והולך שנאמר (שם ל) אם נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה [(*)"א"ל בן עזאי

שו"ת מהרלב"ח סי' קמז

קונטרס הסמיכה ה'

לומר שכונתם היא שהם מלאשי אותה העיר לצד. והוא לורצא דרבנן דפרק אלו טריפות (חולין נא). דאחא ממערבא ואמר רב עזירא שמני, פירוש שמי, איפשר דמשום דהוה גברא רבא מפטיר כנסיות לעילא מרבי רבא צעא לאודועי נפשיה והוה שרי ליה, דמהאי טעמא כששלח ליה אביי לא אחא ואפילו מאגרא לא נחית כדאיתא התם, אצל צלח סבה אינו מדרך המוסר לשבח ענמו, דהכי נמי אשכחן (פסחים פו): צרב הונא צריה דרב נתן כשאמר על עלמו ששמו רב הונא תפסו עליו ואמרו לו מ"ט קרית לך רב הונא והולך להתנצל אחר כך ואמר צעל השם אני ופירש רש"י שמקטנותי קורין אותי כך, וא"כ איך לא ירא לנפשו לחשוך אותי צדצר סה. וצפרט שכונתי היא מצוארת וגלויה והיא להודות לפניו יתברך שזכני צרחמיו להיות מלאשי ירושלם תוצ"צ, ואיני יכול להורות כונתי זאת כי אם צתינת איש כפי פירושו היותר כולל והיותר פשוט צכל ספרי הקדש, שאם צאי זה מקום מהם אין פירושו כך הוא לצדה פרטית כפי מקומו.

ניצוצי אור להגר"ר מרגליות

נ"א ע"א. חזי מר האי צורבא מרבנן דאתי ממערבא ואמר רב עזירא שמני כו'. אשר לא שאלו אותו מאי טעמא קרית לך "רב" עזירא, כמו ששאלו את רב הונא ראה פסחים פ"ו ב. וזה לפי שנקט "שמני" כלומר שמי הקטן ראה רש"י לעיל מ"ז א ד"ה עינוגיתא ובהגותי שם. וזהו דרך ענוה שהודגש בזה שאינו חושב להתרברב בתואר אך דשמית הרי "רב — עזירא", שמלת "רב" היא כמו כן משם העצם שלו כמו של רב בר שבא שבועות ל' ע"ב, רב בריה דשמואל שוח"ט רפ"ט רב אחא בר רב פסחים קי"ז ב. ורמי בר רב שבת ל"ב ב ראה בספרי לחקר שמות וכנויים בתלמוד מאמר י"ד